

РЕЦЕНЗИЯ

за научната, педагогическата и професионалната дейност
на доц. д-р Теодора Радоева Петрова-Иванова,
кандидат за заемане на академичната длъжност „професор”
в СУ „Св. Климент Охридски”

по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни
науки (журналистика – телевизионно програмиране и телевизионна среда)

Член на научното жури

(съгласно Заповед №РД 38-474/11.07.2018 г. на Ректора на СУ “Св. Кл. Охридски”):
проф.д-р Лилия Райчева, гост-преподавател във ФЖМК

Доц. д-р Теодора Петрова е единствен кандидат за конкурса.

1. ПРОФЕСИОНАЛНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Познавам доц. д-р Теодора Петрова от времето, когато ми бе студентка в профил «телевизия» във ФЖМК. Свидетел съм на нейното постъпателно професионално и академично израстване.

1.1. Образование

Доц. д-р Теодора Петрова завършва висшето си образование по журналистика (1980-1984) – профил “телевизия” като магистър във Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ “Св. Кл. Охридски”. През 1994 г. получава образователната и научна степен "доктор по философия" на ВАК с дисертацията си на тема: „Сателитната телевизия в Европа”.

Допълнително е придобивала професионални умения и в специализациите си в Русия, Великобритания, Ирландия, Франция, Италия, Белгия и Португалия.

Трудов стаж

Веднага след завършване на висшето си образование по журналистика (1980-1984) тя постъпва на работа в Българската национална телевизия, където работи повече от десетилетие (1984-1996) като редактор, отговорен редактор и водещ в подготовката и реализацията на телевизионни предавания, документални филми и забавни програми. Със значима професионална подготовка, което е рядкост за новите, пък и за някои по-предишни щатни попълнения в преподавателския състав на ФЖМК и със защитена докторска дисертация (1994 г.) по специалността тя постъпва като асистент във Факултета (1996 г.). След като е преминала постъпателно през научните звания «старши асистент» и «главен асистент», през 2002 г. ѝ е присъдено научното звание «доцент». Областите на нейните изследователски дирения са: телевизионно програмиране, нови медии, нови информационни технологии и комуникации; дигитални платформи и медийно съдържание. Наред с преподавателската си работа тя поема високи управленски отговорности. Била е зам. декан (2002-2011 г.) по учебната дейност. През нейните ръце е минала динамиката на учебните планове и на трите специалности в бакалавърската програма: Журналистика, Връзки с обществеността и

Книгоиздаване, както и на многобройните магистърски програми на Факултета. По нейна инициатива е създадена Катедра «Комуникация и аудиовизуална продукция, която е избрана да ръководи от 2018 г. С всеотдайната ѝ настойчивост е открита и новата специалност «Комуникационен мениджмънт», която през учебната 2018/2019 г. приема първия си випуск. Вече втори мандат доц. д-р Петрова е Декан на Факултета (от 2011 г. насам). Тя е член на Общото събрание, на Академичния съвет, на Управителния съвет на Фонд „Научни изследвания” на Университета. Ангажирана е и с други комисии и програми на Алма Матер.

1.3. Учебно-преподавателска дейност

Доц. д-р Петрова е представила информация, удостоверяваща нейната учебно-преподавателска дейност, която е впечатляваща по своя обхват, качество и иновативност. Темите на нейните лекционни курсове включват същностни проблеми от съвременното развитие на медиите и конкретно – на телевизията. Лекционните курсове са разработени с оглед на най-новите постижения в съответната научна област, а упражненията помагат на студентите да овладяват необходимите им практически умения.

Тя преподава във ФЖМК-СУ – общо 15 учебни дисциплини в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”, включително и такива в областта на конкурса, като: „Програмиране в телевизията и телевизионна среда”, „Комуникативни умения (телевизия)”, „Нови медии”, „Организация на събития и публичен рилейшънс кампании”, „Телевизионни жанрове”, „Електронни медии”, „Програмният телевизионен дизайн и др. Дълги години тя води практически занятия в „Телевизионен практикум (телевизия)” и е създател на учебните дисциплини „Електронни медии и права на човека”, „Лайфстайл медии в Интернет”, „Телевизия и креативна комуникация”, „Целева реклама в електронните медии (телевизия)”, както и на предстоящите курсове в новата специалност „Комуникационен мениджмънт”: „Стратегически комуникации и управление на съдържанието” и „Дигитална среда и аудиовизуални услуги”. В ОКС „Доктор” нейни са учебните дисциплини: „Аудиовизуални платформи” и „Телевизионно програмиране в дигитална среда”.

Освен това, доц. д-р Петрова е автор на учебни дисциплини на английски език в ОКС „Бакалавър” и в ОКС „Магистър”: „Mass Communication Theories”, „Audiovisual Services”, „TV Programming and Media Landscape”, „New Media”.

Била е многократно член и председател на Държавна изпитна комисия във ФЖМК.

1.4. Експертна дейност

Кандидатката е предоставила информация за внушителна експертна дейност, доказателство за нейната работа в многонационални екипи. Тя е оценител по Програма ФАР и Леонардо да Винчи на ЕК, дългогодишен координатор на ФЖМК по Еразъм и Еразъм+, експерт и оценител към МОН. Работила е като медиен консултант за Democracy Network Program-1-USAID (1995-97). Била е член на Бюрото по масмедии към Министерство на транспорта и съобщенията (1998-2012 г.). Продължително време е била експерт като член на българската делегация в работни групи в Съвета на Европа-Страсбург (2004-2012), вкл. и зам.-председател

на група (2008 до 2012 г.). Своята експертна дейност тя е проявявала и като член на Обществения съвет на БНР (2006-2008 г.) и от 2016 г. насам; член и председател на Етичната комисия на печатните медии (2009-2014 г.); член на журита и комисии (НДК - „Осма муза”, Програма „Култура” на Софийска община) и др. Тя е работила като експерт и с Делегацията на ЕС в България и е участвала в журита на журналистически конкурси (на ЕК, „Българската Европа” и др.).

1. 5. Проектна дейност

Доц. д-р Теодора Петрова е координатор и участник в множество проекти, което е свидетелство за нейните организационни умения и компетенции в координацията и управлението на хора, проекти и бюджети в професионалната среда. Сред по-значимите проекти се открояват тези, осъществени в рамките на: Bulgarian Gender Research Foundation and Minnesota Advocates for Human Rights - Projects on Gender Issues & Domestic Violence, Research Women and Labour Ads (1998-1999); Conrad Adenauer Foundation – Sofia - Projects /FJMC-SU/ and FKA; Matra Programme (with GFB) - projects in the media field with Centre for Media Development; project with Bulgarian Gender Foundation; project of Communication strategy of MFA (2003); projects of Media Development Centre – Sofia, OSF – Sofia, British Council – Sofia (FJMC-SU), Taunusfilm - Wiesbaden – Germany (1997-2000); TEMPUS EU Program (2002-2003) - FJMC - Sofia University; EU Phare program Project –Technical Assistance for Improving Professional Standards of Journalism (BBC - leading organisation) - Member of the Steering Committee (2002-2004); Leonardo da Vinci EU Educational Program (with HA-Dortmund - Germany (2004-до сега); Working group - Quality Standards of University Education and European Diploma Application (2004 – до сега) и др. Освен това, тя е работила в проектни екипи от Р Сърбия и е сътрудничила в екипа на UNDP в България и др.

1. 6. Членство в професионални организации

- член на СБЖ ;
- член на Българската академична асоциация по комуникации (БААК).

Имайки пред вид специализираното образование и професионалните качества на доц.д-р Теодора Петрова, както и нейните способности да работи като експерт в многонационални екипи и да координира и управлява хора, бюджети и проекти, считам, че тя е напълно подходящ кандидат за обявения конкурс. Основание за това може да се намери не само в многостранната ѝ административна и управленска работа, но най-вече – в нейната учебно-преподавателска, експертна и проектна дейност.

2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

2.1. Научни публикации

Кандидатката е приложила всички необходими за участие в конкурса документи, както и комплект с нейни публикации. След годината на първата хабилизация – 2002 - е представен един авторски монографичен труд - *Телевизионната програма като част от медийните аудио-визуални услуги* с обем 189 стр. Трябва да се отбележи, че в материалите за конкурса кандидатката е описала и множество

научни публикации. От генерираните в информационната система «Авторите» 28 заглавия (глави от книги, статии в научни списания и сборници) за рецензиране са представени 26. Има, обаче, и други, които не са упоменати.

- на български език:

Предаванията по лиценз в българския ефир като част от европейския аудиовизуален ефир. В: Ангова С., Стойков Л., Тодоров П., Христов И., Цанкова С., Осиковски М., Николова М., Вълчанов И. (организационен комитет). „Медийна среда, публична и стратегическа комуникация”. София: Издателски комплекс УНСС, 2018; *Препоръки относно етичното представяне на децата в медиите и публичното пространство*. В сб. „Децата и медиите”. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 2017; *Университетското образование във ФЖМК - 40 години теория/40 години практика*. В: В. Вълканова, П. Филева, С. Попова, Т. Монова, Хр. Кафтанджиев, Здр. Константинова, Ч. Христов (съставителство и научна редакция). „Медии и комуникация. Юбилеен сборник 40 години Факултет по журналистика и масова комуникация”. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 2016; *Предаванията по лиценз в българския ефир като част от европейския аудиовизуален ефир*. В: Р. Николова (съставител и научен редактор). „Медиите в България: 25 години по-късно”. София, Издателство на Нов български университет, 2015; *Предаванията по лиценз в българския ефир - гаранция за рейтинг на големите телевизионни канали. „Dancing with the stars” или защо „танцуваме” със звездите от екрана на „Дансинг старс”*. В: Годишник на Софийския университет “Св. Климент Охридски”. Факултет по журналистика и масова комуникация. Т. 22. София, 2015; *Блог; Вредна и незаконна информация в интернет; Медийна грамотност и е-умения в дигитална среда; Уеб базирани общности; Хейтър/хейтърство*; в: Пешева М., Петров М., Попова М. (съст. и научни редактори): „Дигиталните медии: Речник на основните понятия”, Велико Търново, Фабер, 2012; *Ролята на медиите при кризи и конфликти по време на кризисни ситуации*. В: С. Алексиева, Н. Начева, М. Николова (съставители). „Пъблик рилейшънс, журналистика и медии в глобалния свят”. София: Софийски университет Св. Климент Охридски. Факултет по журналистика и масова комуникация, 2012; *Публикации, свързани с приемането на България в ЕС, в електронните версии на някои чужди медии - обобщение на наблюдение*. В: Годишник на Софийския университет “Св. Климент Охридски”. Факултет по журналистика и масова комуникация. Т 16. София, 2012; *Ролята на медиите при кризи и конфликти по време на кризисни ситуации*. В: Златева М. (съст.) „Диалогът с другия: Балкански измерения на европейската идентичност”. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски”, 2012; *Серийният телевизионен филм – програмиране и присъствие в българския ефир*. В: Т. Монова, С. Попова, О. Спасов, В. Ангелова, Ж. Попова, Б. Бодаков (съставители). ”Култура. Медии, Публичност”. София: Университетско издателство Св. Климент Охридски, 2010; *Изследванията в областта на радио- и телевизионното програмиране във ФЖМК*. В: К. Ангов, С. Попова, Т. Монова. (съставители). “Viva Vox. Юбилеен сборник в чест на професор Веселин Димитров”, София: Университетско издателство Св. Климент Охридски, 2008; *Медиите и правото на защита на личния живот и личните данни на гражданите: Коментар на някои от медийните практики в България*”, Годишник на Софийския университет “Св. Климент Охридски”.

Факултет по журналистика и масова комуникация. Т 13. София, 2007; *Излъчване на събития от обществен интерес в условията на медийна конвергенция*. В: Годишник на Софийския университет "Св. Климент Охридски". Факултет по журналистика и масова комуникация. Т. 14. София, 2007; *Свободата на изразяване при кризисни ситуации*. В: сб. „Демокрация, технология и свобода на изразяване. Сборник статии и документи на Съвета на Европа”. София: Държавна. агенция за информационни технологии и съобщения, 2006; *Права на човека и джендър подходи. Национално и международно законодателство; Домашното насилие като нарушение на правата на човека; Специфични здравни женски права*. В: сб. „Джендър и медии”. София: Фондация „Джендър проект в България”, 2003; *Универсалният обществен достъп до институционална информация в условията на новите информационни технологии*. В: Златева, М. и Т. Петев (съставители) „Пъблик рилейшънс и новите медии”. София: Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Факултет по журналистика и масова комуникация, 2002.

- на английски език:

The Role of Media for Crisis and Conflict Prevention in Crisis Situations. In: Zlateva M. (ed.). “Dialogue with the Other: Balkan Dimensions of European Identity”. Sofia: “St. Kliment Ohridski” University Press, 2012; *The Bulgarian Journalism Education Landscape*. (co-authored with Manliherova, Manuela and Minka Zlateva). In: Terzis, Georgios (Ed.) „European Journalism Education”. Bristol, UK/Chicago, USA: Intellect, 2009; *Freedom of expression at Crisis Situations*. In: “Democracy, Technology and Freedom of Expression. Articles and Documents of the Council of Europe”. Sofia: State Agency for Information Technologies and Communication, 2006; *New Media and Media Education*. In: Petev T., Zlateva M. Media and Public Relations: Issues of education and Practice. Sofia: Faculty of Journalism and Mass Communication, 2002.

2. 2. Участие с доклади в научни конференции

От генерираните за последното десетилетие (2007-2018 г.) данни в информационната система „Авторите” са посочени 24 доклада на научни конференции, част от които – международни (форуми на ЮНЕСКО, Европейската асоциация за обучение по журналистика - ЕЈТА и др.). Тематиката е разнообразна, в унисон с тематиката на конкурса и е свързана с:

- проблемите на образованието по журналистика (*Cross-border Cultural and Educational Exchanges - Трансграничен културен и образователен обмен*, Сърбия, 2018; *Образованието по журналистика - състояние и перспективи*, София, 2009; *Университетското образование по журналистика във ФЖМК-СУ*, София, 2008);

- развитието на съвременната аудиовизуална и телевизионна медийна среда (*Access to Information under the Conditions of New Information and Communication Technologies - Достъп до информация в условията на нови информационни и комуникационни технологии*, *Международна кръгла маса*, Благоевград, 2018; *Мултимедийни платформи и достъп до съдържание*, София, 2017; *Място и роля на институционалния уебсайт*, София, 2017; *Institutional Website as PR Instrument for Communicating Policies of Institutions*, София, 2017; *Свобода на словото и свобода на предлагането*, София, 2017; *Неосъзнатите мистификации на медиите*, София, 2017; *Медийни комуникации в условията на тероризъм*, София, 2016;

Ефективни комуникации и аудиовизуални услуги, София, 2014; *Медии и социална отговорност*, София 2014; *Медиите и борбата с тероризма . Ролята им за подпомагане на толерантност и диалог*, София, 2008; *Медиите и политиката - двете страни на монетата или танц за двама*, София, 2008; *What Do We Refer to New Media*, София, 2007; *Достъп до информация по време на терористични заплахи и кризисни ситуации*, София, 2007);

- с динамиката на телевизионното програмиране (*Препоръки относно етичното представяне на децата в медиите и публичното пространство*, София, 2017; *Предаванията по лиценз в българския ефир като част от европейския аудиовизуален ефир*, София, 2017; *Програмният телевизионен дизайн като част от корпоративния дизайн на телевизионния оператор*, София, 2015; *Серийният телевизионен филм – програмиране и присъствие в българския ефир*, София, 2008).

Своята академична колегиалност доц. д-р Теодора Петрова проявява с доклади и на специални конференции: *Приносът на проф. П. Филева за развитие на икономическата журналистика във ФЖМК*, София, 2018 и *Школата на проф. М. Драганов във Факултета по журналистика и масова комуникация*, София, 2017.

2. 3. Участие в редколегия на научни издания

- Медиите на 21 век. Newmedia21.eu;
- сб. „Медии, комуникация, общество”;
- сб. „Публична комуникация, глобализация и демокрация”;
- ФЖМК - Годишник на Софийски университет „Св. Кл. Охридски”;
- сб. „Европейска интеграция и интеркултурна комуникация”.

2. 4. Рецензии на книги

Кандидатката е автор и на множество рецензии на книги в областта на журналистиката и масовата комуникация. Сред тях се открояват тези за: Христова Е. *Комуникация благотворителността*. София, Рой Комюникейшънс, 2018; Бойков В. и Тоцева Я. *Управление на бизнескомуникацията*. Ботевград: Ботевградско Бизнес училище, 2016; Георгиев М. *Тишина! Запис. За Българското национално радио и българската музикална култура*. София, 2016; Данов Д., *Педагогика на медийната комуникация*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2016; Ефтимова А., *Двойственият език в медиите: езикът на политическата коректност vs езика на омразата*. София: Просвета, 2016; Тахиров М., *Аксиология и сигурност*. София: Университетско издателство „За буквите - О писменехъ”, 2015; Монова Т. *Корпоративен журнализъм. Медийна идеология на прехода*. София: Фондация за българска литература, 2014; Вълканова, В. *Медиен дизайн. Креативност, консистентност и комуникация на модерните списания*, София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2013; Пейчева Д., *Масмедийното въздействие*. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски”, 2013; Пешева М., Петров М., Попова М., Байков Б., Марковски В., Маринов В., Антонова В., Василев Г., Върбанова-Денчева К., Райчева Л., Николова

Р., Николов Р., Цветкова-Казандзи С., Петрова Т., Проданов Х. *Дигиталните медии. Речник на основните понятия*, Велико Търново: Фабер, 2011 и др.

2.5. Редактор на книги

От приложения списък с редакторство на книги личи експертният интерес на кандидатката към разностранни аспекти на медийната среда. През нейния внимателен и аналитичен прочит през последните пет години са минали книгите на: Симеон Василев - *Лидерство и медии*, 2018; Петър Стоянович - *Защо, къде и как в реалната политика? Двете страни на ПР стратегия и тактика. Насоки за работа на партийни ПР и ресорни журналисти*, 2018, Ивайло Христов - *Божана Димитрова. Кауза Радиожурналист*, 2015; Валери Маринов - *Мултимедийният нюзрум*, 2013.

2. 6. Научно ръководство

Учебно-преподавателската и научно-изследователската дейност на доц. д-р Теодора Петрова взаимно се допълват. Тя е осъществила научно ръководство на 17 дипломни работи само за две години (2016-2017 г.). Кандидатката има 15 защитени докторанти - на български, руски и английски език (2012-2018), а в момента обучава още шест. За същия период тя е автор на 11 становища и 3 рецензии като член на научно жури за присъждане на докторска степен във ФЖМК. Освен това, доц. д-р Петрова е участвала с рецензии или становища в процедури за заемане на академична длъжност във ФЖМК и в други ВУЗ (5 – за професор и 5 – за доцент).

Представените материали, удостоверяващи научно-изследователската дейност (научни публикации, участия с доклади в научни конференции, членство в редакционни колеги, рецензиране и редактиране на специализирани книги, научно ръководство на бакалаври, магистри и доктори, както и участия в процедури за присъждане на академични степени и звания) отговарят в пълна степен на професионалното направление на конкурса. Хабилитационният труд на кандидатката и представената подборка от публикации демонстрират много сериозна изследователска дейност, фокусирана върху съвременната аудиовизуална медийна и телевизионна среда и са в съответствие с изискванията за заемане на академична длъжност „професор”.

3. ОСНОВНИ НАУЧНИ КАЧЕСТВА НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ

3.1. Актуалност и оригиналност

В процеса на интензивни социални, икономически и технологични трансформации се променя и самата парадигма за медиите. Те стават конвергентни явления – по отношение на съдържанието, на неговото производство и разпространение. Променят се и аудиториите – от масови към индивидуализирани, от пасивни – към активни. Развитието на съвременната телевизия в тази нова аудиовизуална медийна среда е изключително динамично. И монографичният труд *Телевизионната програма като част от аудио-визуалните услуги*, и другите научни публикации напипват нерва на постоянните предизвикателства пред телевизията. Авторката справедливо отбелязва, че „днес повечето телевизионни програми се излъчват чрез дигитални платформи, цифрово и чрез мултиплекс”. Обаче, въпреки прибрзаните

предвиждания, че телевизията ще изгуби своето влияние, според Евростат, тя все още е най-предпочитаната медия за гражданите на Европейския съюз. Тъкмо открояването на векторите на програмното видоизменяне на телевизията в ерата на цифровизацията подчертава актуалността на проблематиката и оригиналността на предложените за рецензиране научни публикации.

3.2. Комплексност на методологията

Особеностите на съвременната информационна и комуникационна среда предполагат трансформация в схващането за медиите. Към спецификата на отделните медии се прибавя и дискурсът на платформите, по които се осъществява разпространяването на техните съобщения. Поколението на т. нар. цифрови туземци Y и Z, т. е. на родените според класификацията на Марк МакКриндъл след 80-те години на XX век, диктуват новите вектори на комуникационния процес и на потреблението на технологичните платформи в него. И ако тенденцията към демасовизиране на аудиторията на йерархичната структура на традиционните медии, по разбирането на Фукуяма, е очевидна, медиатизацията на онлайн изявите на хоризонтално фрагментирани публики може да варира мигновено от мащабна консолидация до пълен разпад. В търсенето на баланса между различните платформи предстои да се очертаят параметрите на техните взаимовлияния с обществото. А това може да се осъществи чрез комплексен подход. Тъкмо такъв подход използва и кандидатката при осмислянето на проблемните полета, които си е поставила за цел да анализира. Всъщност, самото професионално направление 3.

5. Обществени комуникации и информационни науки предполага

интердисциплинарност при анализа в различните му аспекти: правен, регулаторен, технологичен, икономически, професионален, социален.

3.3. Научна значимост

В непрекъснато променящата се медийна и телевизионна среда все по-голямо значение придобиват съхраняването на свободата на изказ и достъпа до информация, плурализмът на мнения и разнообразието на съдържание, професионалните стандарти и журналистическата етика, прозрачността на собственост и отчетността пред аудиториите; закрилата на малолетните и уязвимите социални групи; сътрудничеството между регулация, саморегулация и корегулация; значимостта на обществените медии. В една или друга степен кандидатката анализира във всичките си предложени за рецензиране публикации тези основни жалони на Европейското общностно право. И тъй като в България няма друг изследовател, който толкова продължително и целенасочено да се занимава със спецификата на телевизионното програмиране, съвсем естествено е да разглежда неговата динамика и да съсредоточи вниманието си върху обособката на съвременната „телевизионна програма като „аудио-визуална услуга“, която е част от медийните аудио-визуални услуги, предоставяни от доставчиците на гражданите”. Нещо повече, тя пряко я обвързва с “универсалната обществена услуга“. В този смисъл, доц. д-р Петрова анализира телевизионната програма и като пазарен продукт на аудио-визуалния сектор в Европа - „хибриден, конвергентен, взаимосвързан, интерактивен и все повече зависим от различните финансиращи секторни системи”. В светлината на тази динамика предмет на нейните дирения са три, особено значими и сега, проблема – този за защитата на

личните данни и личността в условията на функциониране на новите информационни и комуникационни технологии, още един - правата на човека по отношение на джендър подходите и трети – медийното поведение по време на мигрантски кризи и терористични заплахи. И това се случва далеч преди Марк Зукърбърг да пусне Фейсбук през 2004 г., преди Истанбулската конвенция да бъде предложена за подписване през 2011 г. и преди Европейската мигрантска криза от 2015 г. да стане рубрика в Уикипедия! Какви по-категорични доказателства за визионерския усет на кандидатката да напишва важни, обществено-значими теми! И още: в базата данни на SCOPUS е отразена нейната статия *The Bulgarian Journalism Education Landscape*. (написана в съавторство с доц. д-р Мануела Манлихерова и проф. д-р Минка Златева) In: Terzis, Georgios (Ed.) „European Journalism Education”. Bristol, UK/Chicago, USA: Intellect, 2009, което я прави разпознаваема сред сериозната международна научна общност и е плюс за наукометричните показатели на Факултета.

3. 4. Практическа приложимост

С развитието на второто поколение на уеб базирани услуги Web 2.0, включващо социални мрежи, блогове, фолксномии и други инструменти за комуникация за съвместна работа и обмен между потребителите, взаимодействието и съучастието между множеството нови индивидуални производители на съдържание нараства лавинообразно. Резултатите от предложените за рецензиране научни разработки на доц. д-р Теодора Петрова намират практическо приложение в: нейната преподавателска дейност в ОКС бакалавър и ОКС магистър; в научното ръководство на докторанти; в многоаспектната ѝ експертна дейност, както и в многобройните проекти, които тя осъществява често в многонационални колективи. И още: за всички, които професионално се занимават с телевизия и с аудио-визуални медийни услуги, тези разработки и най-вече – хабилитационният ѝ труд може да служат като ценно методическо помагало.

3. 5. Научни приноси

3. 5. 1. Приноси с теоретичен характер

- Предложените за рецензиране материали са с приносен теоретичен характер за изследваните взаимнообвързани тематичните полета, значими за функционирането на телевизията в съвременната медийна среда;
- В хабилитационния труд са дефинирани нови категории и са прецизирани съществуващи основни понятия, чиято теоретична обосновка допринася за научното осмисляне на трансформациите и предизвикателствата пред телевизионната среда;
- С приносен характер е въвеждането на интердисциплинарен подход в анализите и обобщенията по много от изследваните проблеми. Това обогатява методологията на научното търсене в професионалната област и позволява по-смысленото анализиране на проучените и критично коментирани голямо количество европейски и национални нормативни документи, основополагащи теоретични източници и медийни практики;

- С особен приносен характер за медиапознанието е аргументирано защитената теза, че телевизионна програма придобива качествата на „аудио-визуална услуга“, която е част от медийните аудио-визуални услуги, предоставяни от доставчиците на гражданите. Тази „аудио-визуална услуга“ е пряко обвързана с „универсалната обществена услуга“ при запазване на човешките права. Тези изводи са важни за процеса на създаване на нов единен аудиовизуален пазар в Европейския съюз.

3. 5. 1. Приноси с практико-приложен характер

Резултатите от осъществените изследвания могат да бъдат използвани за:

- реализиране на нови знания и тяхното включване в обучението на студенти и докторанти;
- създаване на модел и инструменти за развитие на медийната индустрия в аудио-визуалния, и в частност – в телевизионния сектор;
- основа на бъдещи теоретични разработки и експертна дейност по изследваната проблематика;
- методологическа база за процеса на телевизионното програмиране в условията на цифровата аудио-визуална комуникационна среда.

Със своята научно-изследователска дейност доц. д-р Теодора Петрова обогатява и развива теорията за телевизионното програмиране и телевизионната среда в най-новото време и с оглед на социалните, технологични и културни перспективи. Кандидатката прилага ефективни подходи към изследване на телевизията и аудио-визията, опирайки се на интердисциплинарен подход. С актуалността и оригиналността на изследванията си, с комплексността на използваната методология, с научната значимост и практическата приложимост на резултатите от нейната работа тя отговаря на изискванията за заемане на академична длъжност „професор“.

4. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Доц. д-р Теодора Петрова е с име на утвърден и уважаван преподавател, изследовател и експерт на телевизионната среда. Точно затова си позволявам и няколко препоръки:

- Представените за рецензиране материали биха могли да се допълнят и от други публикации на кандидатката след нейната първа хабилитация през 2002 г., защото в тях се откриват ценни наблюдения и анализи на променящата се телевизионна среда и на трансформациите в телевизионното програмиране. Така биха се избягнали и някои повторения. Надявам се скоро да видя завършена монографията „Телевизионната програма като пазарен продукт“. Но и хабилитационният труд, и подобрените научни публикации дават достатъчно ясна и положителна представа за нейната работа;
- Със своя сериозен научен потенциал доц. д-р Теодора Петрова би могла да съсредоточи повече вниманието си върху публикации в авторитетни международно признати издания. Наистина, макар и в съавторство, тя има една публикация с импакт фактор. Това е постижение в сравнителен план, след като само малцина от

хабилитираните преподаватели на 26-членния Научен съвет на Факултета е разпознаваема в SCOPUS.

- Към отделни публикации на доц. д-р Теодора Петрова могат да се отправят още бележки и препоръки, но те биха били от второстепенен характер и като цяло не оказват влияние на високата стойност на представената научна продукция.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Познавам работата и професионалните качества на доц. д-р Теодора Петрова още от началото на нейната професионална кариера като телевизионер, а после – и като млад научен работник. Високо ценя нейната работоспособност, амбицията и мотивацията, с които преподава научно знание, нейната непрекъснато обогатяваща се теоретична подготовка, многолетната ѝ успешна работа в редица управленски дейности във ФЖМК и изготвяне на учебна документация, авторитета сред гилдията и колегите, уважението от студентите. Съчетаването на практическия учебно-преподавателски опит с теоретичните изследвания и проектната дейност я правят изявен експерт в областта на телевизията. Уменията ѝ да работи в екип, да проявява настойчивост и компетентност при всички професионални дейности я представят като генератор на нови идеи и професионални търсения.

Доц. д-р Теодора Петрова е утвърден изследовател с национално признание и принос в професионалното направление; авторитетен преподавател с визионерски заслуги в развитието на учебното съдържание на специалностите във Факултета. Тя е със значим принос към управленските практики във ФЖМК и към нормативната база и регулаторните дейности в национален мащаб.

Постиженията и приносите в научната, преподавателската и публичната дейност, както и личните професионални качества на доц. д-р Теодора Петрова ми дават основание да заключа, че тя **отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“**. **Убедено подкрепям нейната кандидатура** и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на доц. д-р Теодора Радоева Петрова-Иванова академичното звание „професор“ в научната област 3.Социални, стопански и правни науки, професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, научната специалност: *Журналистика-телевизионно програмиране и телевизионна среда* в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ във ФЖМК на СУ “Св. Климент Охридски“.

01. 10. 2018 г.

Член на научното жури:

Проф. д-р Лилия Райчева